

Praksa Evropskog suda za ljudska prava od 23. i 25. juna 2026. godine¹

[Taleski i drugi protiv Sjeverne Makedonije](#) (br. 34261/23 i 7877/24), 23. juni 2026. godine

Nema povrede člana 6. stav 1 zbog zakonodavne intervencije.

Povreda člana 6. stav 1 u vezi prava na kontradiktorno suđenje u odnosu na drugog i trećeg podnosioca predstavke.

Podnosioci predstavke su Vladimir Taleski, Mile Janakieski i Kosta Mitrovski, tri makedonca/građana Republike Sjeverne Makedonije.

Svi su obavljali visoke funkcije u Vladi i/ili su bili članovi vladajuće političke stranke 2015. godine, kada je tadašnja najveća opoziciona stranka otkrila opsežan program tajnog snimanja hiljada telefonskih razgovora širom Sjeverne Makedonije, što je pogoršalo već ozbiljnu političku krizu.

Predmet se odnosi na zakonodavnu intervenciju koja je uticala na krivični postupak protiv podnosilaca predstavki (zbog zloupotrebe službenog položaja i ovlaštenja i raznih izbornih prekršaja) koja je omogućila poništenje predsjedničkih pomilovanja koja su im dodijeljena početkom 2016. godine i koja su, u to vrijeme, bila konačna i neopoziva, te su im dala pravo da ne budu krivično gonjeni. Predmet se također odnosi na pravičnost tog postupka.

Pozivajući se na član 6. stav 1. (pravo na pravično saslušanje/suđenje), podnosioci predstavke se žale da je krivični postupak protiv njih, nakon što su pomilovani, bio u suprotnosti s principima pravne sigurnosti i vladavine prava. Također se žale da je njihovo pravo na nezavisan i nepristrasan sud prekršeno jer je jedan od sudija u vijeću Vrhovnog suda prethodno dao javne izjave u vezi s njihovim predmetima. Dvojica podnosilaca predstavki se žale da je krivični postupak protiv njih bio nepravičan, jer im nije dostavljena kopija podnesaka višeg tužioca u postupku pred Apelacionim sudom.

Evropski sud je utvrdio da nema kršenja člana 6. stav 1. (pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije zbog zakonodavne intervencije kojom se dozvoljava poništavanje predsjedničkih pomilovanja i nastavak krivičnog postupka protiv podnosilaca predstavki.

Evropski sud je, posebno utvrdio da je potreba da se javni službenici pozovu na odgovornost i da se spriječi da budu stavljeni iznad zakona nadmašila potrebu za očuvanjem pravne sigurnosti. Sud je uzeo u obzir izuzetnu prirodu situacije stvorene odlukom tadašnjeg predsjednika da odobri pomilovanja javnim službenicima, uključujući visoke ličnosti iz vlastite političke stranke, bez valjanog pravnog osnova i kršeći vladavinu prava.

Ozbiljnost situacije i političke krize koja je uslijedila opravdali su usvajanje izuzetnih mjera u obliku zakonodavstva usmjerenog na malu grupu pojedinaca koji bi inače imali koristi od nezakonitih pomilovanja, s ciljem vraćanja vladavine prava. Evropski sud je utvrdio da je zakonodavna intervencija bila opravdana na temelju uvjerljivih razloga općeg interesa i shodno tome se ne može smatrati kršenjem principa pravne sigurnosti ili vladavine prava.

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Evropski sud je utvrdio da je došlo do kršenja člana 6. stav 1. Konvencije u vezi s pravom na kontradiktorno suđenje zbog neuspjeha u dostavljanju kopije podnesaka višeg tužioca jednom od podnosilaca predstavki, gospodinu Mitrovskom. Takođe, Sud je utvrdio da je došlo do kršenja člana 6. stav 1. Konvencije u vezi s pravom na kontradiktorno suđenje zbog neuspjeha u dostavljanju kopije podnesaka višeg tužioca drugom od podnosilaca predstavki, gospodinu Janakieskom.

Što se tiče učešća sutkinje M.L.T. u vijeću Vrhovnog suda uprkos tome što je dala javne izjave u vezi sa predmetima, Evropski sud je smatrao da u slučaju da su podnosioci predstavki postupali savjesno, mogli su vidjeti da će sutkinja M.L.T. vjerovatno biti u vijeću Vrhovnog suda koje će odlučivati u predmetu podnosilaca predstavki, te su mogli zatražiti njeno izuzeće iz predmeta. Budući da nisu iskoristili taj pravni put, ovaj prigovor je neprihvatljiv.

Barba protiv Hrvatske (broj 6354/23), odluka objavljena 25. juna 2026. godine ²

Predstavka odbačena kao nedopuštena.

Podnositelju je 1994. godine priznato svojstvo hrvatskog ratnog vojnog invalida s 40% invaliditeta i pravo na odgovarajući iznos osobne invalidnine. Zbog pogoršanja zdravstvenog stanja, podnositelj je 1996. godine zatražio ponovno utvrđivanje stupnja invaliditeta i pripadajućih prava. Nakon provedenog upravnog postupka, Ministarstvo mu je 11. svibnja 2005. priznalo svojstvo hrvatskog ratnog vojnog invalida s 80% invaliditeta i pravo na odgovarajući iznos invalidnine počevši od 1. lipnja 1996.

Razlika u visini između ranije priznate invalidnine i invalidnine koja mu je naknadno priznata rješenjem iz 2005. godine, u iznosu od približno 18.000 eura, isplaćena mu je 14. srpnja 2005.

Podnositelj je zatim 2006. godine pokrenuo parnični postupak protiv Republike Hrvatske tražeći isplatu zakonskih zateznih kamata na svaki pojedini mjesečni obrok invalidnine na koji je, prema njegovom mišljenju, imao pravo još od 1996. godine. Domaći sudovi odbili su njegov tužbeni zahtjev. Ocijenili su da je obveza države prema podnositelju utvrđena tek rješenjem Ministarstva od 11. svibnja 2005., nakon čega mu je razlika u invalidnini isplaćena bez nepotrebnog odgađanja. Stoga su zaključili da država nije bila u zakašnjenju s plaćanjem, pa nije bilo osnove za dosudu zakonske zatezne kamate.

Pred ESLJP-om, podnositelj je prigovorio da mu je odbijanjem domaćih sudova da mu dosude zatezne kamate povrijeđeno pravo na mirno uživanje vlasništva, zajamčeno člankom 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

ESLJP je prihvatio prigovor zastupnice Republike Hrvatske pred tim sudom da podnositelj nije imao "imovinu" u smislu članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. ESLJP je ponovio da ta odredba štiti postojeću imovinu, a potraživanja samo ako osoba ima barem legitimno očekivanje da će steći djelotvorno uživanje određenog imovinskog prava. Takvo očekivanje mora imati dovoljno čvrsto uporište u domaćem pravu ili ustaljenoj sudskoj praksi i ne može se temeljiti samo na nadi da će određeno potraživanje biti priznato.

U konkretnom predmetu ESLJP je utvrdio da ni domaće zakonodavstvo ni relevantna sudska praksa nisu davali podnositelju dovoljno čvrstu osnovu za očekivanje da će mu biti priznate zatezne kamate u okolnostima njegova slučaja. Pritom je istaknuo da prema domaćem pravu država nije mogla biti u zakašnjenju prije nego što je njezina obveza plaćanja bila utvrđena

² Preuzeto sa web stranice [Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava - Nova odluka - Barba protiv Hrvatske](#)

konačnom i izvršnom odlukom, što se u podnositeljevu slučaju dogodilo tek rješenjem od 11. svibnja 2005.

ESLJP je također uzeo u obzir da je, nakon tog rješenja, Republika Hrvatska podnositelju u roku od 34 dana isplatila razliku između ranije i naknadno priznate invalidnine. U takvim okolnostima ESLJP je prihvatio zaključak domaćih tijela da država nije bila u zakašnjenju s plaćanjem.

Slijedom navedenog, ESLJP je zaključio da podnositelj nije imao dovoljno pravno utemeljeno potraživanje zakonske zatezne kamate koje bi predstavljalo "imovinu" zaštićenu člankom 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. Zahtjev je zato proglasio nespojivim s odredbama Konvencije *ratione materiae* i odbacio ga kao nedopuštenog.